

Referat 3. møde i Kystvandrådet for Vejle Fjord

Tidspunkt: Mandag den 24. november 2025 kl. 12:00-15:00

Sted: Lido, Søndertorv 1, 7100 Vejle.

Gæst: Hans Estrup Andersen, AU; Dennis Trolle & Anders Nielsen, WateriTech; Flemming Gertz, Helle Holm & Fenjuan Hu, SEGES & Thomas Maigaard, Fredericia Kommune.

Dagsorden

1) Velkomst og dagsorden

v. Jasmina Gabel, Projektkoordinator, Vejle Kommune

2) Introduktion til workshopen

v. Flemming Gertz, SEGES

3) Introduktion til SWAT-analysen og eksempler på scenarier

v. Dennis Trolle, WateriTech

4) Fosforvirkemidler

v. Hans Estrup Andersen, AU

5) Introduktion til gruppearbejdet med scenarier

v. Flemming Gertz, SEGES

6) Workshop med udpegning af scenarier

v. Seges

7) Fælles opsamling

v. Seges

8) Afrunding

v. Seges

Bilag 1: Oplæg fra Dennis Trolle, WateriTech, "Intro til SWAT+ model og mulige virkemiddel-scenarier for oplandet til Vejle Fjord"

Bilag 2: Oplæg fra Professor Hans Estrup Andersen, AU, "Muligheder for reduktion af den diffuse fosfortilførsel til Vejle Fjord"

Bilag 3: Notat med de udvalgte scenarier

1) Velkomst og dagsorden

Der blev budt velkommen af sekretariatskommunen.

2) Introduktion til dagen

Flemming Gertz fra Seges introducerer planen for workshopen.

Den Lokale Trepert arbejder med implementeringen af de officielle vandplaner, mens Kystvandrådet har til opgave at kvalificere input til den kommende reviderede udgave af vandplanerne.

Kystvandrådet har dermed mandat til at bidrage med virkemidler. Det er åbent for input af nye virkemidler. Det er ikke oplyst, hvordan styrelsen inddrager disse input i det videre arbejde med vandplanerne.

Forventningerne til workshopen er at nå frem til forskellige scenarier, som beregner effekten af forskellige tiltag på markfladen. De valgte scenarier skal ikke være 100 % fastlagt. Der er mulighed for at kunne rette til på det efterfølgende møde.

3) Introduktion til SWAT-analysen og eksempler på scenarier

Dennis Trolle fra WateriTech holdt oplæg om SWAT-analysen, og kom med eksempler på, hvordan man kan bruge scenarier i modellen.

Et eksempel på et scenarie i Odense fjord har været at analysere, hvilken effekt det ville have at lede X % af udledningen igennem et vådområde fremfor direkte ud til en recipient.

Efterfølgende drøftelser:

Der er ikke mulighed for at kunne måle på vandbalance og flow i vandet med SWAT-modellen. SWAT-modellen er en hydrologisk model. Derfor skal der en anden model til at måle på, hvilke ændringer det skaber i Rands Fjord, hvis der åbnes op ud til fjorden. Dette vil kræve en hydraulisk model, hvor der analyseres på bevægelser og dynamikker i vandet.

Opmærksomheden bør rettes på at SWAT-modellen og statens modeller er forskellige og modellernes resultater skal kunne kobles sammen.

Landbruget peger på en usikkerhed i dataindsamling ved overløb i spildevandsselskaberne. Der blev aftalt, at dialogen om spildevandsdata tages op igen på januar-mødet, hvor alle tre spildevandsselskaber er til stede.

Bilag 1: Oplæg fra Dennis Trolle, WateriTech, "SWAT Scenarie intro"

4) Fosforvirkemidler

Oplæg fra Professor Hans Estrup Andersen omkring fosforvirkemidler.

Der blev drøftet fosforproblematik i jorden og vandløbene. Danske jorde er generelt fattige på fosfor, men fosfor bindes stærkt i jorden på grund af det høje jernindhold. På nationalt plan er erosion af vandløbsbrinker den største kilde til fosforudledning.

Der blev også talt om integrerede bufferzoner (IBZ), som er lange, parallelle bassiner langs eksisterende vandløb. For at IBZ kan etableres, skal der være tilstrækkelig hældning i oplandet.

AU fremviste beregninger som viser, at en hævnning af vandløbsbunden med ca. 40 cm kan reducere fosforudledningen med op til 50 %.

Der blev drøftet fosfors betydning for Vejle Fjord. Generelt har fosfor ikke stor betydning for opblomstringen her, da fjorden har en høj koncentration af kvælstof og stor vandudskiftning. Der blev spurgt til om fosfor spiller en rolle i enkelte uger om foråret i forhold til algeopblomstring, hvor kvælstof endnu ikke er aktivt.

Der blev nævnt at for Vejle Fjord ligger kvælstof-ækvivalens-tallet på 0,2–0,3 (tN/reduceret tP), hvilket betyder at hvis der reduceres med 5 tP, svarer det til en kvælstofreduktion på 1-1,5 tN.

Det blev foreslået at kontakte SDU for at afklare, om der er perioder med fosforbegrænsning. Derudover bør SDU spørges, om sedimentaflejringer i Vejle Fjord frigiver fosfor på bestemte tidspunkter. WateriTech bemærkede, at dette kræver modelberegninger og bøjemålinger.

Bilag 2: Oplæg fra Professor Hans Estrup Andersen, AU, ”Muligheder for reduktion af den diffuse fosfortilførsel til Vejle Fjord”

5) Introduktion til gruppearbejdet med scenarier

Der blev foreslået at man udfylder scenarierne i et skema, for at følge med på P og N reduktion og et prisniveau (hvis muligt):

Scenarie	Virkemidler	N-reduktion	P-reduktion	Prisniveau (fra 1-5)

6) Workshop med udpegning af scenarier

Seges facilitere workshop med kort over overoplandet med forskellige indtegninger, blandt andet omlægningsplanen.

7) Fælles opsamling

Opsamlingen omfattede mange scenarier, men medlemmerne blev enige om 11 scenarier, som der nu arbejdes videre med. De uddybes nærmere i det vedhæftede notat udarbejdet af rådgiverne.

De udvalgte scenarier

- 1) Randzoner ved alle relevante vandløb
- 2) Træer langs vandløb
- 3) Overløb i oplandet – alle RBU-overløb fjernes
- 4) Overløb i oplandet – fordobling af RBU-overløb
- 5) Spildevandsudledning der lever op til fremtidens krav
- 6) Effekter af omlægningsplaner
- 7) Effekten af omlægningsplaner under et fremtidigt klima – mellem drivhusgas-udledningsscenarie (RCP4,5)
- 8) Effekten af omlægningsplaner under et fremtidigt klima – højt drivhusgas-udledningsscenarie (RCP8,5)
- 9) Permanent ekstensivering på skrående arealer med > 6% hældning
- 10) Ændret sædskifte på skrående arealer med > 6% hældning
- 11) Potentiel IBZ-scenarie

Scenarier, som også blev diskuteret:

- Indvindingsområder til drikkevand til store forsyninger omlægges til skov eller ekstensivering.
- Reservoirs/vandtilbageholdelse, multifunktionelt til både at tilbageholde vand fra Vejle by og til markvanding.
- Analyse af hvor kvælstoffet kommer fra? → Baselineanalyse som allerede vil blive lavet.
- Hvad giver det af effekt kun at etablere vådområder og lavbundsområder (i omlægningsplanen) og ikke minivådområder.
- Rangordning af effektiviteten
- Dambrug og havbrug
- Koncentrere indsatsen i Vejle Å så mest muligt nås der.
- Genoprette naturlige ådale og ekstensivering af skrånede marker.

8) Afrunding

Sekretariatskommunen og rådgiver takker for et godt møde med en god dialog på tværs.

Deltagerliste

Navn	Organisation
Søren Peschardt	(A) Klima, Natur og Miljøudvalget, Vejle Kommune (<i>Afbud</i>)
Lars Poulsen	(C) Klima-, Energi- og Miljøudvalget, Hedensted Kommune (<i>Afbud</i>)
Tommy Rachlitz Nielsen	(V) Udvalget for Vækst & Klima, Fredericia Kommune (<i>Afbud</i>)
Mikael Schultz	Vejle Spildevand
Peter Daugbjerg Jensen	Fredericia Forsyning (<i>Afbud</i>)
Peter Korgaard Jørgensen	Hedensted Spildevand
Bent Vilain	Danmarks Sportsfiskerforbund
Nis Kristian Hjort	Vejle-Fredericia Landboforening (<i>Suppleant deltager</i>)
Lars Holst Pedersen	Dansk Ornitologisk forening Sydøstjylland (DOF)
Allan v. Pedersen	Jysk Landboforening
Carsten Jürgensen	Danmarks Naturfredningsforening (DN)
Jørgen Jøker Trachsel	Dansk Akvakultur
Arbejdsgruppen	
Jasmina Gabel	Koordinator på Kystvandrådet, Vejle Kommune
Mette Højby Petersen	Afdelingsleder for Vand, Vejle Kommune
Hanne Fogh	Vejle Kommune
Tobias Berthel Bendixen	Fredericia Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Maria Katja Jensen	Velas